

اداره کل امور اقتصادی و دارایی
معاونت اقتصادی
گروه مطالعه و تحلیل وضعیت بخش های اقتصادی

ایجاد، راه اندازی و بهره برداری

منطقه ویژه اقتصادی زنجان

(موضوع کلیدی برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی)

اسفند ماه ۱۴۰۱

اسناد رسمی تصویب و تأیید سند برنامه راهبردی و عملیاتی

مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۴ شورای برنامه ریزی و توسعه استان زنجان

مسأله کلیدی: ایجاد، راه اندازی و بهره برداری منطقه ویژه اقتصادی زنجان (برنامه پنجساله هفتم

توسعه استان ۱۴۰۶-۱۴۰۲)

با توکل بر خداوند متعال و در راستای تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه استان ، برنامه راهبردی مساله کلیدی ایجاد منطقه ویژه اقتصادی که بر اساس اهداف راهبردی ملی و استانی و همچنین اعلام راهبردها و برنامه ها از سوی سازمان مسئول (کنسرسیوم دو شرکت: مهندسين آتین سازه و سابير بين الملل) به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد عملیاتی خواهد شد . امید است با اتکاء بر ارزش های اصیل اسلامی، فرهنگی، سخت کوشی و اراده مردم نجیب و شریف استان و خلاقیت و تدبیر مسئولان امر، شاهد تعادل و پویایی فضایی در مناطق برنامه ریزی پنجگانه آمایشی و ارتقاء سهم و جایگاه استان در شاخص های توسعه ای موضوع کلیدی موصوف باشیم .

بخش اول

پایش

موضوع کلیدی

ایجاد، راه اندازی و بهره برداری

منطقه ویژه اقتصادی زنجان

• مقدمه

ایجاد مناطق ویژه در کشورها از دیرباز با دلایل و سیاست‌های زیربنایی خاصی همراه بوده است. این مناطق می‌توانند فرصت مناسبی جهت افزایش سرمایه‌گذاری خارجی در راستای ارتقای رقابت صنعتی و نهایتاً رشد اقتصادی جامعه فراهم نمایند. دولت از طریق این‌گونه مناطق سعی دارد تا ضمن حفظ چارچوب‌های مقرراتی، صادرات خود را در زمینه‌های مختلف گسترش دهد. علاوه بر این، فراهم‌سازی فرصت‌های شغلی و نیز اتخاذ سیاست‌های نوین در عرصه‌های اقتصادی، گمرکی و قوانین کار از دیگر اهداف ایجاد چنین مناطقی به شمار می‌رود. از این‌رو، شناخت، برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت بر این مناطق از نظر کارایی در دو حوزه جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ایجاد اشتغال امری مهم به نظر می‌رسد. (سلطانی شیرازی، ۱۳۸۷: ۳۸) به طوری که در این مناطق کاهش یا حذف حقوق و عوارض گمرکی صادرات و واردات، راه را برای تجارت آزاد و موفق هموار می‌کند. در مقابل، استفاده از منابع ارزی حاصل از صادرات در این مناطق به‌عنوان جایگزینی برای کمبود پس‌انداز ملی، ایجاد اشتغال، دستیابی به فناوری‌های نوین و جذب سرمایه‌گذاران خارجی و شرکت‌های فراملیتی، سبب پیشبرد اهداف اقتصادی خواهد شد. نظارت مؤثر دولت بر بنگاه‌های اقتصادی، فراهم‌سازی زیرساخت‌های برون‌سایتی (نظیر کریدورهای انتقال انرژی، ایستگاه‌های توزیع برق، جاده‌ها و ...) و کنترل استانداردهای زیست‌محیطی را نیز می‌توان به دلایل تأسیس این مناطق افزود.

۱- اهداف، راهبردها، سیاست‌ها، احکام و پیشنهادهای تأثیرگذار اسناد فرادست مورد استناد

تعیین خط‌مشی توسعه در مناطق به‌عنوان بخشی از استراتژی ملی، به‌منزله جهت‌گیری‌های اصلی برای رسیدن به هدف‌هایی است که برای منطقه آزاد یا ویژه اعلام می‌شود. استراتژی مناسب همواره با هدف‌ها، پیوندی نزدیک داشته و بایستی عبور از مراحل مختلف توسعه منطقه را تبیین کند. بر اساس نقشی که منطقه باید در توسعه اقتصادی ایفا کند، هدف‌های تفصیلی که معمولاً کشورهای مختلف از ایجاد مناطق ویژه اقتصادی دنبال می‌کنند را می‌توان به صورت زیر بیان نمود:

- افزایش و تنوع بخشیدن به صادرات و گسترش تجارت خارجی
- جذب سرمایه‌های خارجی به‌ویژه در بخش‌های مولد، چه در داخل منطقه و چه در درون اقتصاد ملی و شتاب بخشیدن به ورود سرمایه‌های خارجی به کشور
- بهره‌گیری شایسته‌تر از پتانسیل‌ها و استعدادهاى منطقه برای توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (موقعیت جغرافیائی، ذخایر معدنی، نیروی انسانی، سرمایه‌های پراکنده، سابقه و تجارب محلی در فعالیتهای کشاورزی و تجاری و...)
- افزایش درآمد ناشی از فعالیتهای خدماتی (حمل‌ونقل، انبارداری، بارگیری و تخلیه، بانکداری، بیمه‌گردی و جهانگردی)
- کمک به ورود کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای به درون اقتصاد ملی به قیمت مناسب‌تر و کاهش هزینه‌های تمام شده واردات کالا و خدمات به کشور
- تأمین ارز بیشتر برای رفع نیازهای اقتصاد ملی و منطقه‌ای
- جذب و انتقال تکنولوژی به درون اقتصاد ملی و منطقه‌ای
- ایجاد فرصت‌های اشتغال جدید با توجه به نرخ بیکاری در استان
- تربیت نیروی انسانی و کسب آموزش‌های فنی و افزایش درجه مهارت نیروی انسانی کار

- افزایش تولید و ایجاد ارزش افزوده بیشتر به ویژه در بخش صنایع
- بهره‌گیری از دانش‌های فنی پیشرفته‌تر در تولید کالاهای صنعتی
- افزایش کارایی فعالیت‌های اقتصادی
- توسعه منطقه و تبدیل بخش‌های عقب‌مانده به قطب‌های توسعه
- جذب نقدینگی سرگردان داخلی و کمک به مهار تورم در استان
- آشنایی عینی و تجربی با اقتصاد جهانی و ایجاد دگرگونی در ساختارهای اقتصادی و تجارت خارجی کشور در راستای همگام شدن با تحولات اقتصادی و بازرگانی بین‌المللی.

۲- اهمیت و جایگاه مناطق ویژه اقتصادی در توسعه کشورها

مناطق آزاد و ویژه مکان‌های خاصی در درون یک کشور است که برخی از مقررات تنظیم شده در این مناطق به گونه‌ای است که گویی خارج از مرزهای گمرکی قرار دارند. در این مناطق مقررات معتبر مربوط به تجارت خارجی و سایر نواحی اقتصادی و مالی اجرا نشده یا ممکن است به طور جزئی اجرا شده و یا اینکه مقررات جدید به کار می‌رود. همچنین در این مناطق محیط تجاری مناسب‌تری به وجود آمده است تا حجم تجارت و صادرات برخی از فعالیت‌های صنعتی و بازرگانی نسبت به مناطق دیگر کشور افزایش یابد. این مناطق به منظور افزایش سرمایه‌گذاری و تولید صادرات محور، شتاب بخشیدن به ورود سرمایه و تکنولوژی خارجی، به دست آوردن نهاده‌های اقتصادی به روش اقتصادی و منظم و افزایش سودمندی منابع مالی خارجی و تسهیلات تجاری به وجود آمده‌اند.

ایجاد مناطق ویژه اقتصادی در کشورها از دیرباز با دلایل و سیاست‌های زیر بنایی خاصی همراه بوده است؛ این مناطق می‌توانند فرصت مناسبی جهت افزایش سرمایه‌گذاری خارجی در راستای ارتقاء رقابت صنعتی و نهایتاً رشد اقتصادی جامعه فراهم نمایند. دولت‌ها از طریق این گونه مناطق برآنند تا ضمن حفظ چارچوب‌های مقرراتی، صادرات خود را در زمینه‌های مختلف گسترش دهند. علاوه بر این، فراهم‌سازی فرصت‌های شغلی و نیز اتخاذ سیاست‌های نوین در عرصه‌های اقتصادی، گمرکی و قوانین کار از دیگر اهداف ایجاد چنین مناطقی به شمار می‌رود. تجربه نشان می‌دهد این مناطق در جریان رشد اقتصادی و توسعه تأثیرگذار بوده‌اند.

آینده آرمانی هر منطقه‌ای را می‌توان با نگاهی به جذابیت‌های بالقوه آن و نیز نوع سیاست‌گذاری‌ها، اهداف و مقررات حاکم، پیش‌بینی نمود. تجربه نشان می‌دهد همخوانی چارچوب‌های تعیین شده در مناطق با سیاست‌های اقتصادی کشور و قوانین کلی تجارت و سرمایه‌گذاری می‌تواند در کامیابی این مناطق اثر مضاعف داشته باشد.

۳- نقش مناطق ویژه اقتصادی در افزایش تجارت منطقه‌ای و بین‌المللی

مناطق ویژه اقتصادی محدوده‌های جغرافیایی مشخصی در مبادی ورودی و خروجی کشور هستند که به منظور جذب سرمایه‌های خارجی و داخلی و همچنین ایجاد بستر مناسب برای فعالیت‌های صنعتی، تولیدی و تجاری، با هدف افزایش صادرات کالا و ارائه بهینه خدمات جهت حضور فعال در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی ایجاد می‌شوند.

تمرکز اصلی در این مناطق بر ساده‌سازی فرایندهای تجاری است. به همین دلیل در این مناطق قوانین مبادلاتی آزادانه‌تر،

ایجاد، راه اندازی و بهره برداری منطقه ویژه اقتصادی زنجان

معافیت‌های گوناگون در تعرفه‌ها و عوارض گمرکی و تشریفات ارزی ساده‌تری نسبت به سرزمین اصلی حاکم است.

مناطق ویژه اقتصادی کشور، به‌عنوان راهکاری بی‌بدیل برای تعامل با اقتصاد جهانی و حضور در بازارهای هدف مبتنی بر رویکرد استراتژی تشویق تولید و صادرات، می‌توانند متناسب با بند ۱۱ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی درباره توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی برای انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج عمل کنند.

ارائه مشوق‌هایی همچون معافیت‌های مالیاتی و معافیت گمرکی کمک می‌کند که قیمت تمام‌شده تولید برای سرمایه‌گذاران در مناطق ویژه اقتصادی بسیار کاهش یابد و شرایط قابل رقابت باشد. ایجاد مناطق آزاد و ویژه صنعتی در سال‌های اخیر توانسته است در گسترش صادرات و در نتیجه افزایش رشد اقتصادی و اشتغال در کشور نقش مهمی ایفا نماید.

مهم‌ترین ویژگی‌ها و مزایای مناطق ویژه اقتصادی عبارت‌اند از:

- صدور مجوز ساخت و پایان کار به صورت رایگان
- تبعیت از قانون کار مخصوص مناطق آزاد تجاری و صنعتی
- معافیت از عوارض گمرکی برای ورود ماشین‌آلات خط تولید و ابراز و اثاثیه اداری
- معافیت گمرکی تا سقف ارزش افزوده و پرداخت عوارض گمرکی مازاد بر ارزش افزوده قطعات خارجی در تولیدات
- تخفیف مالیاتی قابل توجه به مدت ۱۵ سال
- عدم محدودیت زمانی متروکه شدن کالا در منطقه ویژه داده شده است.

۴- تبیین وضعیت پس از استقرار منطقه ویژه اقتصادی زنجان

مناطق ویژه اقتصادی عمدتاً برای دستیابی به اهداف مهمی چون: توسعه صادرات، جذب سرمایه‌گذاری خارجی، تجهیز سرمایه‌های داخلی و پیوستن به اقتصاد جهانی ایجاد می‌شوند. از این رو مناطق ویژه اقتصادی با برقراری ارتباط تجاری بین‌المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای، تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیرنفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ)، موجب افزایش ضریب جذب منطقه‌ای و ملی برای توسعه در ابعاد مختلف می‌شوند و بر ارتقای شاخص‌های گوناگون رشد اقتصادی و توسعه در سطح منطقه‌ای و ملی کمک می‌کند.

از آثار مثبت اثرگذار در منطقه به‌واسطه شکل‌گیری منطقه ویژه اقتصادی می‌توان موارد زیر را نام برد:

- توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال پایدار: توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال پایدار از اهداف استراتژیک در مناطق کمتر توسعه‌یافته است. به‌طور تقریبی ایجاد هر شغل پایدار برای دولت حدود ۲۰,۰۰۰ میلیون ریال (حدود دو میلیارد تومان) هزینه در بر دارد. با هر میزان اشتغال‌زایی در منطقه ویژه اقتصادی زنجان، به میزان قابل توجهی در هزینه‌های دولت صرفه‌جویی خواهد شد.
- جلوگیری از فرار سرمایه و تقویت توانمندی‌های بومی: لازمه رشد اقتصادی، تولید بیشتر و سرمایه‌گذاری افزون‌تر است. اهمیت توجه به عوامل تعیین‌کننده سرمایه‌گذاری از این واقعیت ناشی می‌شود که بین سرمایه‌گذاری و رشد رابطه تنگاتنگی وجود دارد، تقویت سرمایه‌گذاری باعث بهبود رشد و رفاه اقتصادی می‌شود. فرار سرمایه به هر شکلی که اتفاق بیفتد، به دلیل جریانات خارجی غیرقانونی و غیرفرمال سرمایه اثر منفی بر سرمایه‌گذاری خواهد گذاشت؛ زیرا سرمایه‌ای که بهتر است برای اشتغال، تأمین کسری تراز جاری، افزایش در ذخایر رسمی یا فراهم کردن زیرساخت‌های ضروری استفاده شود به خارج منتقل

می‌شود.

- توجه به تمرکز بیشتر بر صنایع و منابع مغفول در منطقه: بسیاری از صنایع در هر منطقه ممکن است به دلیل نبود شرایط و کم‌توجهی و یا حتی دیده نشدن به‌مرورزمان از بین رفته باشد، ایجاد یک بستر جدید برای چنین صنایعی و حمایت از آن‌ها در قالب منطقه ویژه می‌تواند باعث زنده شدن دوباره این صنایع شود.
- جلوگیری از مهاجرت و ایجاد مهاجرپذیری در مناطق کمتر توسعه‌یافته: راه‌اندازی واحدهای تولیدی کوچک و متوسط در قالب منطقه ویژه اقتصادی موجب افزایش تقاضا برای نیروی کار در این منطقه شده که این علاوه بر اینکه باعث می‌شود افراد بیکار برای اشتغال به شهرهای دیگر مهاجرت نکنند، نیروهای بیکار دیگر مناطق نیز برای اشتغال به این شهر مهاجرت می‌کنند و باعث رشد و توسعه منطقه می‌شود.
- ایجاد حفظ و توسعه مزیت‌های رقابتی محدوده: مزیت رقابتی به‌عنوان توانایی در رویارویی و غلبه بر رقابت تعریف می‌شود، زمانی یک منطقه ویژگی‌های بهتری نسبت به رقبا کسب می‌کند، در واقع مرزی برای رقابتشان ایجاد می‌کنند.
- ۲-۷-۱- بررسی صنایع قابل‌استقرار در منطقه، مواد اولیه موردنیاز و نحوه تأمین آن‌ها و برآورد خدمات و شبکه زیربنایی موردنیاز این صنایع و نحوه تأمین آن‌ها
- صنایع قابل‌استقرار در منطقه ویژه اقتصادی زنجان با توجه به محدودیت‌ها و امکانات منطقه تعیین گردیده‌اند؛ که در ادامه به برخی از آن‌ها اشاره شده است:
- منطقه‌ای از لحاظ تأمین سرمایه، نزدیکی منطقه ویژه اقتصادی به منابع مهم سرمایه‌ای کشور، تهران، البرز و ... این زمینه را فراهم می‌سازد که امکان استقرار صنایعی که نیاز به سرمایه زیاد دارند در منطقه فراهم گردد.
- کمبود منابع آب و لزوم تأمین آب از منابع خارج از منطقه سبب می‌گردد که استقرار صنایع با مصرف آب زیاد در منطقه با محدودیت روبه‌رو گردد.
- امکانات ارتباطی منطقه ویژه اقتصادی زنجان در دسترسی به بازارهای بزرگ مصرف کشور مانند تهران، البرز، گیلان، آذربایجان و ... زمینه مناسبی را جهت تولید کالاهای مصرفی در منطقه فراهم می‌سازد.
- منطقه‌ی ویژه اقتصادی زنجان با بهره‌مندی از مزیت‌های نسبی منطقه می‌تواند در زمینه‌های تولید و صادرات محصولات بالادستی، میان و پایین‌دستی نفت و ایجاد خوشه‌های صنعتی با تأکید بر صنایع متالوژی، نساجی، ذوب فلزات و صنایع مرتبط با انرژی، قطعه‌سازی و ماشین‌آلات، توسعه صنایع شیمیایی و پتروشیمی، صنایع تبدیلی، تکمیلی، غذایی، کانی‌های فلزی و غیرفلزی، خودروسازی، برق و الکترونیک، تجارت و ترانزیت ایفای نقش نماید. منطقه‌ی ویژه اقتصادی زنجان می‌بایست تولید کالاهای با ارزش افزوده بالا با هدف صادرات به بازارهای همسایه و جهان را وجه همت خود قرار دهد.
- منطقه ویژه اقتصادی زنجان با دارا بودن موقعیت جغرافیایی و ارتباطی خاص در حول بزرگراه و خط آهن ترانزیتی تهران - تبریز فرصت بی‌نظیری برای ایفای نقش به‌عنوان هاب لجستیکی شرق به غرب و شمال به جنوب ایران به‌عنوان محور اصلی کریدورهای بین‌المللی راه ابریشم و گذر راه ترانزیت بین‌المللی شمال - جنوب حمل‌ونقل کالا شکل گرفته است. این منطقه در جوار معادن و منابع زیرزمینی بزرگ و نیز مراکز جمعیتی قرار دارد.
- مناطق ویژه اقتصادی ایران به‌ویژه منطقه ویژه اقتصادی زنجان می‌توانند مستقیم و غیرمستقیم سرمایه‌های تولیدی، صنعتی و خدماتی منطقه‌ای و بین‌المللی را جذب نموده و بازار کشورهای قفقاز، روسیه و کشورهای مشترک‌المنافع هدف‌گذاری نماید و از اتصال ریلی و زمینی تهران - قزوین - رشت - آستارا - جمهوری آذربایجان که با سرمایه‌گذاری دو کشور در حال ایجاد است استفاده نماید. بدیهی است نزدیکی به هر یک از خطوط بزرگراهی و ریلی منطقه‌ای و بین‌المللی حمل‌ونقل کالا، خود مزیت بزرگی در زمینه ایفای نقش ترانزیتی و لجستیکی در تجارت منطقه‌ای و جهانی بوده و علاوه بر آن امکان عرضه سریع و

ایجاد، راه اندازی و بهره برداری منطقه ویژه اقتصادی زنجان

ارزان محصولات تولیدی منطقه به بازارهای جهانی را فراهم خواهد نمود.

- اگر چه شهر زنجان در زمره مراکز و دهکده‌های لجستیکی کشور تعریف نشده است با این همه هر منطقه ویژه اقتصادی به واسطه دارا بودن کد گمرکی خاص و امکان صادرات و واردات کلاً از هر نقطه جهان به‌از آن منطقه ظرفیت آن را دارد که در صورت قرار داشتن در مسیر بزرگراه‌ها و خطوط ریلی متصل‌کننده بنادر و مرزهای رسمی کشور بتواند همانند یک دهکده یا مرکز لجستیک عمل نماید. بدیهی است حمل‌ونقل ترکیبی، وجود انبار، سردخانه، امکانات تخلیه و بارگیری، استاندارد، بهداشت، پنجره واحد، صدور کلیه مجوزها توسط سازمان مسئول منطقه، امکان فرآوری، بسته‌بندی، ترانزیت، صادرات و صادرات مجدد و... همگی در داخل محدوده‌های مناطق ویژه اقتصادی مشروط به ایجاد زیرساخت‌های لازم امکان‌پذیر است.

لیست مواد اولیه وارداتی ایران از کشورهای مختلف مطابق با شرح زیر است:

۱. برزیل: ماشین‌آلات معدنی، فرآورده‌های دامی، کشاورزی و معدن
 ۲. عراق: قراضه فلزات، روی، مس و آلومینیوم
 ۳. چین: سایر لوله‌ها برای جداره سازی ۲/۸ درصد، سایر ماشین‌ها و دستگاه‌های مکانیکی با کار خاص ۱/۲ درصد و تراکتور جاده‌ای ۱/۱ درصد، الکتروادهای زغال ۱/۱ درصد، قطعات منفصله جهت تولید خودرو ۱/۱
 ۴. هند: برنج، کنجاله، الکترو زغالی، گوشت گاو، چای سیاه، مکمل‌های دارویی، شکر، آهن و فولاد ممزوج نورد شده، جو، انواع دانه
 ۵. کره جنوبی: شمش از آهن و فولاد، محصولات آهن و فولاد، وسایل نقلیه یا موتور پیستونی، پروفیل، سایر قطعات برای موتور، پلی‌اتیلن، میله‌های آهنی و فولادی، کک، ازلیگنت، گرید باطری، سایر کاغذها و مقواها
 ۶. ترکیه: شمش از آهن و فولاد، کنجاله سویا، دانه گندم سخت، موز، تخته فیبر، قطعات منفصله خودرو، گوشت مرغ، پروفیل از آهن، الیاف سنتتیک، میله‌های آهنی
 ۷. امارات: شمش از آهن و فولاد، موز، محصولات آهن و فولاد، رایانه، واحدهای حافظه یا پیشنهادی داده‌پردازی برنج، اجزای برد قطعات توربین گازی، قند و شکر کنجاله سویا، دانه ذرت، LCD، وسایل نقلیه موتوری، صفحات کریستال مایع میله‌های آهنی، کره، روغن نخل، کک و نیمه کک، یخچال و فریزر، لاستیک اتومبیل
 ۸. ترکمنستان: کنجاله، دانه گندم، ید، نخ یک‌لا، اسید چرب صنعتی، روغن خام پنبه‌دانه
 ۹. ارمنستان: حیوانات زنده، اجزاء و قطعات موتورهای وسایل نقلیه هوایی، قراضه و ضایعات باطری‌ها، قراضه و ضایعات آلومینیوم، آلیاژهای آلومینیوم، قراضه و ضایعات چدن، منبع، چلیک، بشکه، پیت و ...، سایر لوله‌های بدون مرز، پروفیل با مقطع H از آهن یا فولاد، سایر سوزن‌ها، کانول‌ها
 ۱۰. چین: پلی استایرن قابل انبساط ۱/۱ درصد، موتور پیستونی درون‌سوز تراکمی احتراق ۱/۱ درصد ماژول نمایشگر ۱٪، محصولات از آهن و فولاد ۰/۱ درصد، قطعات منفصله با ساخت داخل ۰/۱۴ درصد
 ۱۱. آذربایجان: آهن و فولاد، گاز طبیعی، برق کنجاله، پارچه
- با توجه به مجموعه شرایط فوق‌الذکر، ویژگی الگوی صنایع قابل‌استقرار در منطقه ویژه اقتصادی زنجان به شرح زیر خواهد بود:
- استفاده از صنایع کم آب بر
 - توجه به گرایش‌های موجود صنعتی از طریق گروه‌بندی صنایع موجود و موافقت‌های اصولی
 - توجه به صنایعی که عموماً از جاذبه‌های صادراتی برخوردار می‌باشند

صنایع قابل مکان‌یابی در سایت مذکور در گروه‌های عمده به شرح زیر قابل تقسیم بندی و استقرار هستند:

الف) صنایع با آلودگی کم

برخی از فعالیت‌های حوزه صنعت بر اساس ماهیت و خواص شیمیایی مواد اولیه و شرایط تبدیل، نگهداری و جابه‌جایی مواد، آلاینده‌گی کمتری دارند و لازم است از فعالیت‌های گروه اول جدا باشند؛ مانند فعالیت‌های مربوط به حوزه کانی‌ها و انواع سنگ‌ها، فعالیت‌های مربوط به فلزات و یا فعالیت‌های مربوط به حوزه پوشاک و بنابراین حدود ۱۰ درصد از مجموع مساحت سایت منطقه که تقریباً ۹۲,۸ هکتار می‌باشد، به این‌گونه کاربری‌ها اختصاص داده شده است.

در این زمینه متقاضیان سرمایه‌گذاری نسبت به گروه اول بیشترند. طبق بررسی‌های به‌عمل‌آمده همه سرمایه‌گذارها تمایل به فعالیت‌های تجاری و تبدیلی دارند.

ب) صنایع با آلودگی بالا

هرگاه ماده‌های با تراکمی بیشتر از تراکم معمولش (بیش‌ازحد استاندارد) در فضای جغرافیایی (هوا کره، آب کره، سنگ کره) یافت شود، به آن آلاینده گویند. انواع گازهای غیرخوراکی، اکسیدهای نیتروژن، ازن آمونیاک که از سازهای عادی فضای غیره آلوده هستند، در طبیعت موجودند؛ اما به‌محض آنکه مثلاً تراکم گاز کربنیک بیش از تراکم معمول برسد، می‌توان آن را به‌عنوان یک ماده آلوده تلقی کرد.

ذرات جامد یا حباب‌های مایع تشکیل‌شده از آئروسول‌هایی که ریزترین ذره آن به قطر حداقل ۰,۳ میکرو میلی‌متر است، می‌تواند به‌صورت آئروسول در فضا باقی بماند و به بیست میکرو میلی‌متر یا بیشتر (برای ذراتی که فوراً روی زمین قرار می‌گیرند) برسد.

آئروسول‌های مصنوعی ذرات جامدی هستند که در اثر احتراق ناقص وسایط نقلیه و یا کارخانه‌هایی که با سوخت‌های فسیلی کار می‌کنند، به وجود می‌آیند و پدیده‌ای زیان‌بار برای جوامع انسانی ارمغان می‌آورند و سلامت موجودات زنده را به مخاطره می‌اندازند. آئروسول‌ها در تغییرات آب‌وهوا نقش بسیار مؤثری دارند.

با توجه به این‌که کشور ما سرشار از منابع و مواد اولیه در حوزه نفت و مشتقات مستخرج از آن‌ها می‌باشد و کشورهای همسایه ایران به‌خصوص در شمال و شرق نیاز شدیدی به منابع، مواد و کالاهای تبدیل و تولید شده از این مواد را دارند. پیش‌بینی می‌گردد سرمایه‌گذاری و فعالیت در این حوزه قابل ملاحظه باشد. این گروه شامل صناعی هستند که هم فعالیت‌های فرآوری و تبدیل و هم فعالیت‌های جابه‌جایی، انبارداری و نگهداری آن‌ها آلاینده‌گی ایجاد می‌کند. این قبیل فعالیت‌ها از مواد اولیه تا مراحل مختلف تبدیل، تجزیه، ترکیب، بسته‌بندی و کاربرد مشتقات آن‌ها نیازمند فضای کنترلی، ایمنی و تجهیزات ویژه است؛ مانند انواع فعالیت‌های حوزه فلزات اساسی، غذایی، دارویی و بهداشتی، پتروشیمی و مشتقات مربوط به آن‌ها، صنایع کانی غیرفلزی، صنایع نساجی، فرآوری پوست و چرم و

از جمله فعالیت‌های قابل استقرار در بخش صنعتی منطقه ویژه اقتصادی می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

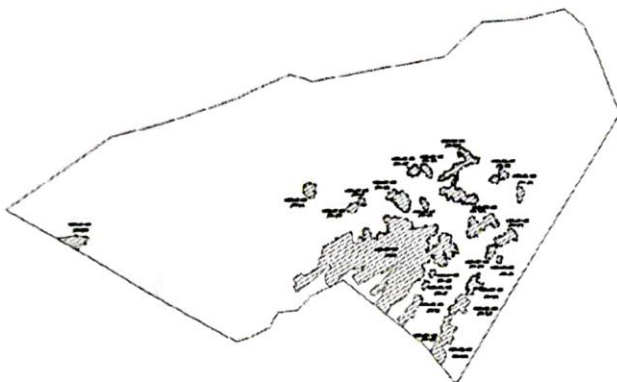
۱. استقرار صنایع پاک و صنایع نوین
۲. خدمات ترانزیتی از جمله پارک لجستیک، شانتینگ یارد، پایانه بار
۳. صنایع فلزات اساسی (فولاد به‌ویژه صنایع پائین‌دست فولاد آلیاژی، خودروسازی، قطعه‌سازی و ...)
۴. صنایع فرآوری و جوار معدنی (آهن، مس، سرب و روی، فسفات، سنگ‌های ساختمانی و ...)
۵. صنایع کانی‌های غیرفلزی (کاشی و سرامیک، سیمان و ...)
۶. صنایع نساجی (ریسندگی، بافندگی، پوشاک، نخ و الیاف، چاپ و تکمیل و ...)
۷. توسعه صنایع با تکنولوژی برتر و توسعه صنایع نرم‌افزاری
۸. صنایع شیمیایی
۹. صنایع برق، الکترونیک و فناوری اطلاعات
۱۰. قابلیت ایجاد و توسعه صنایع معدنی و فولاد از طریق تکمیل زنجیره تولید آن
۱۱. صنایع معدنی و فولاد
۱۲. صنایع جانبی و تبدیلی بخش کشاورزی (ماشین‌آلات کشاورزی، تولیدی انواع بذر، کود و سم و نیز، فرآوری، بسته‌بندی و صادرات محصولات کشاورزی)
۱۳. ایجاد و گسترش صنایع مبتنی بر انرژی‌های تجدید پذیر
۱۴. توسعه صنایع کم‌آبخواه و سبز

۵- موقعیت جغرافیایی منطقه ویژه اقتصادی زنجان :

منطقه ویژه اقتصادی زنجان به مساحت ۹۲۵ هکتار (۸۴۵ هکتار ملی و ۸۰ مستثنیات) در ۱۰ کیلومتری جاده زنجان به فرودگاه و در جوار شهرک صنعتی شماره یک زنجان واقع شده و فاصله آن از فرودگاه زنجان حداکثر ۵ کیلومتر می‌باشد. همچنین ۲۰ درصد از محدوده اراضی طی ۵ سال آینده مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت.

نقشه منطقه (با ذکر طول هر ضلع)

یادآوری: در مورد نقشه؛ صرفاً ترسیم شکل هندسی محدوده مورد نظر، ذکر ابعاد به متر، ذکر مساحت به هکتار و با اعداد فارسی کافی است



نقشه تهیه شده به مساحت 9286975 متر مربع که با کسر قسمت مستثنیات (رای علیه) 844 هکتار می باشد که قطعه مذکور در پلاک 65 اصلی از بخش 7 ثبتی شهرستان زنجان موسوم به قریه سارمساقلو واقع گردیده است.

منطقه ویژه اقتصادی: منطقه ویژه اقتصادی زنجان

سازمان مسئول: گروه مشارکت آتین سازه و سابیر بین الملل

موضوع فعالیت: ایجاد، راه اندازی، استقرار و اداره ی منطقه ی ویژه ی اقتصادی زنجان

مساحت: 928 هکتار

شرح نقاط GIS محدوده

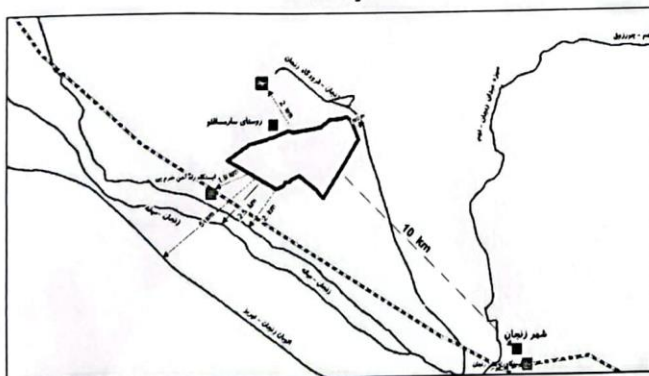
| نقاط محدوده | x | y |
|-------------|----------|-----------|
| ۱۶ | ۲۴۵۵۰۶۰۵ | ۴۰۶۸۷۰۴۷۵ |
| ۱۷ | ۲۴۵۴۱۰۶۹ | ۴۰۶۸۷۳۲۴۷ |
| ۱۸ | ۲۴۵۸۰۱۹۰ | ۴۰۶۸۸۱۹۳۸ |
| ۱۹ | ۲۴۵۸۸۳۵۳ | ۴۰۶۸۹۵۱۰۵ |
| ۲۰ | ۲۴۶۰۶۲۹۳ | ۴۰۶۸۹۴۵۷۶ |
| ۲۱ | ۲۴۶۱۹۳۲۰ | ۴۰۶۹۰۸۹۹۸ |
| ۲۲ | ۲۴۶۴۸۵۵۲ | ۴۰۶۹۲۲۰۱۷ |
| ۲۳ | ۲۴۷۵۲۲۸۹ | ۴۰۶۸۳۴۹۴۰ |
| ۲۴ | ۲۴۷۲۳۲۱۸ | ۴۰۶۸۶۷۳۵۶ |
| ۲۵ | ۲۴۵۰۵۳۸۶ | ۴۰۶۸۹۳۹۱۴ |
| ۲۶ | ۲۴۴۶۱۱۲۴ | ۴۰۶۹۱۷۲۰۲ |
| ۲۷ | ۲۴۴۲۵۴۳۵ | ۴۰۶۹۳۷۵۷۰ |
| ۲۸ | ۲۴۷۴۹۶۷۱ | ۴۰۶۸۳۶۹۹۰ |
| ۲۹ | ۲۴۶۹۲۸۶۷ | ۴۰۶۸۸۸۹۳۷ |
| ۳۰ | ۲۴۵۷۵۸۶۱ | ۴۰۷۰۸۶۰۱۹ |

| نقاط محدوده | x | y |
|-------------|----------|-----------|
| ۱ | ۲۴۹۰۴۱۵۴ | ۴۰۷۰۶۴۷۵۰ |
| ۲ | ۲۴۸۹۸۹۴۳ | ۴۰۷۰۷۳۴۶۸ |
| ۳ | ۲۴۸۸۱۹۶۰ | ۴۰۷۱۱۳۹۶۸ |
| ۴ | ۲۴۸۷۷۱۲۵ | ۴۰۷۱۲۳۶۹۹ |
| ۵ | ۲۴۸۷۰۴۷۲ | ۴۰۷۱۳۷۰۸۹ |
| ۶ | ۲۴۸۵۲۸۶۴ | ۴۰۷۱۵۰۴۶۹ |
| ۷ | ۲۴۸۱۵۹۰۷ | ۴۰۷۱۴۱۸۸۱ |
| ۸ | ۲۴۷۷۷۸۶۱ | ۴۰۷۱۳۹۶۴۵ |
| ۹ | ۲۴۷۴۲۶۷۶ | ۴۰۷۱۱۰۰۵۷ |
| ۱۰ | ۲۴۶۲۱۶۱۱ | ۴۰۷۰۸۹۵۰۰ |
| ۱۱ | ۲۴۶۰۱۱۵۶ | ۴۰۷۰۹۵۶۷۹ |
| ۱۲ | ۲۴۵۴۹۲۸۷ | ۴۰۷۰۷۴۷۱۰ |
| ۱۳ | ۲۴۴۴۷۹۹۶ | ۴۰۷۰۵۵۰۱۳ |
| ۱۴ | ۲۴۴۳۶۵۹۳ | ۴۰۷۰۴۴۲۲۴ |
| ۱۵ | ۲۴۴۳۰۹۸۴ | ۴۰۶۹۸۲۵۷۵ |

تاسیسات مهم موجود در محدوده و اطراف آن:

شهرک صنعتی شماره یک زنجان- ایستگاه راه آهن خرم پی- فرودگاه زنجان- آمادگاه میثم

کروکی موقعیت منطقه ویژه نسبت به نزدیکترین شهرها و شریان های ارتباطی با ذکر فاصله ها



محل مهر استانداری



بخش دوم

تدوین برنامه ها و طرح های عملیاتی

در زمینه

ایجاد منطقه ویژه اقتصادی زنجان

۱۴۰۲ - ۱۴۰۶

جدول ۱- اهداف کلی، راهبردها و سیاست اجرایی

| سیاست اجرایی | راهبرد های دستیابی به هدف کلی | هدف کلی | ردیف |
|--|---|---|------|
| <ul style="list-style-type: none"> ➤ توسعه گمرک استان ➤ تقویت و تکمیل زنجیره تولید و عرضه محصولات برای بازار داخلی و صادرات | ۱-۱ - توسعه صادرات و ایجاد تحرک در صنعت و تجارت | توسعه اقتصادی استان با ایجاد منطقه ویژه اقتصادی استان | ۱ |
| <ul style="list-style-type: none"> ➤ حضور در بازارهای جهانی و تولید و صادرات کالا ➤ پردازش کالا یا ایجاد تغییرات در آن برای تحصیل ارزش افزوده با استفاده از امکانات بالقوه ➤ افزایش درآمد ناشی از فعالیت های خدماتی (حمل و نقل، انبارداری، بارگیری و تخلیه، بانکداری، بیمه گردی و جهانگردی) ➤ کمک به ورود کالاهای سرمایه ای و واسطه ای به درون اقتصاد ملی به قیمت مناسب تر و کاهش هزینه های تمام شده واردات کالا و خدمات به کشور | ۱-۲ - رشد اقتصادی استان و بهره گیری از توانایی های بالقوه استان | | |
| <ul style="list-style-type: none"> ➤ تشویق سرمایه گذاران داخلی و خارجی برای ورود به عرصه تولید از طریق مزایای ایجاد منطقه ویژه اقتصادی (صدور مجوز ساخت و پایان کار به صورت رایگان، تبعیت از قانون کار مخصوص مناطق آزاد تجاری و صنعتی، معافیت از عوارض گمرکی برای ورود ماشین آلات خط تولید و ابراز و اثاثیه اداری و...) | ۱-۳ - جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی | | |
| <ul style="list-style-type: none"> ➤ ایجاد زمینه کارآفرینی و حمایت از نوآوری و خلاقیت نیروهای جوان محقق و نخبه در سطح منطقه ➤ حمایت از صنایع و صنعتگران داخلی و ایجاد تسهیلات برای آنها | ۱-۴ - اقدام عملی در جهت ایجاد اشتغال و کاهش نرخ بیکاری در سطح استان و شهرستان | | |

ایجاد، راه اندازی و بهره برداری منطقه ویژه اقتصادی زنجان

جدول ۲- تعیین اهداف کمی بر حسب اهداف کلی در برنامه هفتم (براساس داده های مطلق در طول برنامه)

| جمع کل برنامه | هدف کمی متناظر با اهداف کلی | | | | | | اهداف کلی | ردیف | |
|---------------|-----------------------------|---------|---------|---------|---------|------------------|--------------------------------|--------------------------------|-------|
| | سال های برنامه هفتم | | | | | واحد اندازه گیری | | | عنوان |
| | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۲ | | | | |
| ۱۰۰ درصد | ۲۰ درصد | ۲۰ درصد | ۲۰ درصد | ۲۰ درصد | ۲۰ درصد | هکتار | ایجاد و راه اندازی | ایجاد منطقه ویژه اقتصادی استان | ۱ |
| | | | | | | میلیون ریال | بهره برداری و جذب سرمایه گذاری | | ۲ |

ایجاد، راه اندازی و بهره برداری منطقه ویژه اقتصادی زنجان

جدول ۳ - تعیین اهداف کمی اجزای (محورهای) اصلی موضوع های کلیدی

| ردیف | اهداف کمی متناظر با اهداف کلی | اجزاء یا محورهای اصلی | | وضعیت | | سال های برنامه هفتم | | | | | جمع کل برنامه | |
|------|--------------------------------|---|------------------|----------------|---|---------------------|---------|------|------|------|---------------|--|
| | | عنوان اجزای (محورهای) اصلی | واحد اندازه گیری | پایان سال ۱۴۰۰ | برآورد سال ۱۴۰۱ | ۱۴۰۲ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | | |
| ۱ | ایجاد منطقه ویژه اقتصادی استان | ۱- تهیه طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی و تصویب در دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی ۲- تهیه توجیه فنی و اقتصادی، مالی، اجتماعی و زیست محیطی منطقه ویژه اقتصادی - مطالعات فاز یک ۳- حل مشکل اجتماعی معارضین زمین منطقه و تملک زمین، عقد قرارداد با اداره کل منابع طبیعی استان | طرح | - | در صورت دریافت موافقت اصولی از دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد | سال اول | | | | | | |
| ۲ | | ۱- آماده سازی زمین منطقه به میزان دویست هکتار ۲- آماده سازی زیرساخت های انرژی منطقه | طرح | - | | - | سال دوم | | | | | |

ایجاد، راه اندازی و بهره برداری منطقه ویژه اقتصادی زنجان

ادامه جدول ۳ - تعیین اهداف کمی اجزای (محورهای) اصلی موضوع های کلیدی

| جمع کل برنامه | سال های برنامه هفتم | | | | | وضعیت | | اجزاء یا محورهای اصلی | | اهداف کمی متناظر با اهداف کلی | ردیف |
|---------------|---------------------|------|---------|------|------|-------------|------------|-----------------------|--|--------------------------------|------|
| | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۲ | برآورد ۱۴۰۱ | پایان ۱۴۰۰ | واحد اندازه گیری | عنوان اجزای (محورهای) اصلی | | |
| | | | سال سوم | - | - | - | - | هکتار | ۱- ادامه آماده سازی دویست هکتار زمین منطقه ۲- اخذ مجوز و آبرسانی و تعبیه زیر ساخت های مربوطه برای دویست هکتار زمین منطقه ۳- اخذ مجوز مربوطه برق رسانی و شروع عملیات احداث پست برق، خطوط انتقال و شبکه توزیع برای دویست هکتار زمین ۴- اخذ مجوز به گاز رسانی و شروع عملیات احداث پست گاز، خطوط انتقال و شبکه توزیع برای دویست هکتار زمین ۵- شروع به فروش زمین و ساخت همزمان واحدهای تولیدی با آماده سازی زیر ساخت ها | ایجاد منطقه ویژه اقتصادی استان | ۳ |

ایجاد، راه اندازی و بهره برداری منطقه ویژه اقتصادی زنجان

ادامه جدول ۳ - تعیین اهداف کمی اجزای (محورهای) اصلی موضوع‌های کلیدی

| جمع کل برنامه | سال‌های برنامه هفتم | | | | | وضعیت | | اجزاء یا محورهای اصلی | | اهداف کمی متناظر با اهداف کلی | ردیف |
|---------------|---------------------|--------------|------|------|------|---------------|----------------|-----------------------|--|-------------------------------------|------|
| | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۲ | پایان ۱۴۰۰ | برآورد ۱۴۰۱ | واحد اندازه گیری | عنوان اجزای (محورهای) اصلی | | |
| | | | | | | | | | | | |
| | | سال چهارم | - | - | - | - | - | هکتار | ۱- ادامه و تکمیل عملیات مربوط به برق رسانی، آبرسانی و گاز رسانی برای دویست هکتار ۲- شروع و تکمیل عملیات مربوط به احداث ساختمان اداری، گمرک، انبار ها، بانک و پنجره واحد برای ارائه خدمات به سرمایه گذاران در منطقه ویژه اقتصادی ۳- ادامه فروش زمین و ساخت و ساز واحدهای تولیدی و خدماتی منطقه همزمان با آماده سازی زیر ساخت ها | ایجاد منطقه ویژه اقتصادی استان | ۴ |
| | سال پنجم | - | - | - | - | - | - | هکتار | ۳- آماده سازی زمین منطقه به میزان دویست هکتار ۴- آماده سازی زیرساخت های انرژی منطقه | | ۵ |
| | | | | | | | | هکتار | جمع | | |

